

Universiteit Leiden

Australia-Netherlands Research Collaboration (ANRC)

Voortgangsrapport van de activiteiten en resultaten van het ANRC-
programma over de periode 2007 en 2008

Dhr. Dr. P.J.J. Meel
Onderzoeksinstituut Geschiedenis
Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit Leiden

13 februari 2009

Inhoudsopgave

- Oprichting en doelen van de ANRC
- Administratieve organisatie
 - Adviescommissie
- Realisatie van het ANRC-programma
 - Workshops
 - PhD Overseas Travel fellowships
 - Uitwisselingsovereenkomst
 - Lezingen
- PR & Communicatie
 - Database van Nederlandse deskundigen
 - Mailing list
 - Website
 - Logo
 - Artikelen in landelijke kranten
- Ondersteuning door de Australische ambassade te Nederland

Oprichting en doelen van de ANRC

Op 24 oktober 2006 werd een *Memorandum of Understanding* getekend door vertegenwoordigers van de Australian National University (ANU) en de Universiteit Leiden waarmee de fundering werd gelegd voor de Australia-Netherlands Research Collaboration (ANRC).

Met de ANRC willen Nederland en Australië de samenwerking stimuleren tussen Nederlandse en Australische onderzoekers die zich specifiek richten op de regio Zuidoost-Azië. De ANRC biedt deze onderzoekers de mogelijkheid om gezamenlijk onderzoeksprojecten uit te voeren en om promovendi in staat te stellen onderzoek te doen ten behoeve van hun proefschrift. Daarnaast wil de ANRC platforms creëren waar beleidsadvies over de desbetreffende regio kan worden ontwikkeld.

Om deze activiteiten te kunnen realiseren, kent de ANRC subsidies toe aan workshops over bepaalde onderzoeksthema's en biedt het reisbeurzen aan promovendi om archieven te bezoeken of begeleiding te zoeken van buitenlandse deskundigen. Daarnaast organiseert de ANRC lezingen die als doel hebben overheidsadviseurs en onderzoekers samen te brengen om beleidskwesties inzake Zuidoost-Azië te bespreken.

Subsidie voor het programma werd toegezegd vanuit Australië en Nederland. De Nederlandse bijdrage bestaat uit € 225.000,-. Het programma loopt in beginsel van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2012.

Administratieve organisatie

Professor Rikki Kersten, decaan van de Faculteit der Azië Studies van de ANU voerde de onderhandelingen voor de oprichting van dit samenwerkingsproject tussen de relevante Australische en Nederlandse partners. Zij verwierf daarbij de middelen waarmee het ANRC-programma opgesteld kon worden. Aan de Australische kant konden de activiteiten opgestart worden met het aantrekken van Helen McMartin als de administratieve manager van het project (17,5 uur/week). In november 2007 nam Dr. Robert Cribb (Research School of Pacific and Asian Studies, ANU) de rol over van Professor Kersten als projectcoördinator.

Aan de Nederlandse kant werd het project aanvankelijk geleid door Professor Peter Nas (Faculteit der Sociale Wetenschappen, Universiteit Leiden). In december 2007 nam Dr. Peter Meel (Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit Leiden) deze rol over. De administratieve manager van het project aan de Nederlandse kant is Karin Aalderink (4 uur/week).

Adviescommissie

In Nederland werd tevens een adviescommissie geformeerd. Deze commissie heeft als taak de projectcoördinator ter zijde te staan als klankbord en denktank. Zij treedt tevens op als schakel tussen de coördinator en het veld van onderzoekers en beleidsmakers.

Momenteel bestaat de adviescommissie uit de volgende leden:

Prof.dr. Ben Arps
Opleiding Talen en Culturen van Indonesië
Faculteit der Geesteswetenschappen
Universiteit Leiden

Dr. Adriaan Bedner, LL.M.
Van Vollenhoven Instituut
Faculteit der Rechtsgeleerdheid
Universiteit Leiden

Prof.dr. Henk Schulte Nordholt
Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KITLV) Leiden /
Afdeling Sociologie en Antropologie
Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen
Universiteit van Amsterdam

Dr. John Kleinen
Afdeling Sociologie en Antropologie
Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen
Universiteit van Amsterdam

Dr. Thomas Lindblad
Opleiding Geschiedenis & Opleiding Talen en Culturen van Indonesië
Faculteit der Geesteswetenschappen
Universiteit Leiden

Dr. Willem van der Molen
Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KITLV)
Leiden

Dr. Gerard Persoon
Centrum voor Milieuwetenschappen Leiden
Universiteit Leiden

Dr. Remco Raben
Departement Geschiedenis en Kunstgeschiedenis
Faculteit Geesteswetenschappen
Universiteit Utrecht

Prof.dr. Max Sparreboom
International Institute for Asian Studies (IIAS)
Leiden

Een belangrijk resultaat van de werkzaamheden van de commissie was de *expertise audit* waarmee een database van Nederlandse deskundigen op het gebied van Zuidoost-Azië kon worden samengesteld.

Voorts heeft de commissie geadviseerd bij de selectie van onderzoeksthema's die de ANRC als leidraad gebruikt bij het toekennen van subsidie aan activiteiten. Deze onderzoeksthema's zijn:

1. *Legal pluralism*
2. *Authoritarianism, conflict and human security*
3. *Environmental problems and indigenous people*
4. *Economy, state and society*
5. *Language, literature and media*
6. *Religion, education and culture*

Realisatie van het ANRC-programma

In dit hoofdstuk worden de concrete activiteiten beschreven die ontwikkeld zijn om de doelstellingen van het samenwerkingsverband te realiseren.

Workshops

In 2007 heeft het ANRC-programma een *Call for Grant Applications* uit laten gaan om onderzoekers uit te nodigen hun workshopvoorstellen ter subsidiëring in te dienen. Hierop ontving de ANRC in totaal zestien voorstellen.

De voorstellen werden bestudeerd door een selectiecomité bestaande uit de projectcoördinatoren, de administratieve managers, twee Australische wetenschappers (Professor Garry Rodan, Murdoch University en Dr. Philip Taylor, ANU) en twee Nederlandse wetenschappers (Dr. John Kleinen, Universiteit van Amsterdam, en Dr. Remco Raben, op dat moment nog Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie).

De ingediende voorstellen werden getoetst aan de hand van de volgende criteria:

- Het onderzoeksteam moet bestaan uit onderzoekers uit Australië, Zuidoost-Azië en Nederland;
- De workshop eindigt met een bijeenkomst die als doel heeft om samen met uitgenodigde beleidsmedewerkers een *briefing paper* op te stellen over een relevant beleidsaspect;
- De workshop behandelt een onderwerp dat betrekking heeft op een van de zes vastgestelde onderzoeksthema's;
- De workshop levert hoogwaardige onderzoeksresultaten op die gepubliceerd zullen worden in een tijdschriftartikel, een monografie, een themanummer van een tijdschrift of een geredigeerde bundel;
- Een derde van de kosten van de workshop zal worden gedragen door externe financiers.

Tijdens de samenkomst van het selectiecomité op 15 april 2008 in Leiden zijn de volgende vijf voorstellen gehonoreerd:

The state and illegality in Indonesia te houden in Canberra, Australië, van 22 tot en met 24 september 2008. De organisatoren zijn Dr. Edward Aspinall (ANU) en Dr. Gerry van Klinken (KITLV).

Korte omschrijving (in het Engels) van de workshop:

Many people writing about corruption in Indonesia conclude that it is “deeply entrenched”. This suggests that illegality may be somehow intrinsic and necessary to the operation of the state. But when we ask what exactly illegal practices are entrenched in, the given answers often do not involve the state. One powerful idea is that they are entrenched in culture. A second explanation points to market-based mechanisms. What is missing from both these literatures is a strong institutional dimension. Yet institutions have interests too. Recognizing the centrality of state processes is the most important innovation in the present workshop. We must first put in the effort to understand how illegality works, what it is “entrenched” in, before we design recipes for change.

Toegekend subsidiebedrag: € 16.300 (AUS \$27.167)

The Old Javanese Rāmāyana. Text, History, Culture te houden in Jakarta, Indonesië, van 26 tot en met 28 mei 2009. De organisatoren zijn Professor Arlo Griffiths (Universiteit Leiden), Dr. Helen Creese (University of Queensland) en Dr. Titik Pudjiastuti (Universitas Indonesia).

Korte omschrijving (in het Engels) van de workshop:

The workshop focuses on the Old Javanese Rāmāyana, one of the earliest and most important pieces of poetical literature from the ancient Indonesian Archipelago (ca. 9th century AD). The event will bring together a group of academics, senior researchers and PhD candidates involved in various fields relating to the culture of ancient Indonesia and India. The workshop, partially occasioned by an ongoing Dutch-Australian project of a critical edition and English translation of the complete text, will be marked by an innovative scholarly approach, informed by a pronounced multidisciplinary. It will also aim at promoting to academics, governmental and public figures the importance of the study of ancient Javanese texts and culture.

Toegekend subsidiebedrag: € 13.800 (AUS \$22.746)

Human security and religious certainty in Southeast Asia te houden in Chiang Mai, Thailand, in juli 2009. De organisatoren zijn Professor Oscar Salemink (Vrije Universiteit), Dr. Philip Taylor (ANU) en Dr. Chayan Vaddhanaphuti (Chiang Mai University).

Korte omschrijving (in het Engels) van de workshop:

Throughout Southeast Asia one can discern an upsurge of public ritual and religious practice, linking this worldly economic, political and existential concerns with transcendental beliefs. We can think of pilgrimages, mass-mediated events, transactional rituals, or devotional practices, that seek to either syncretistic or purifying bricolage. This workshop will seek to answer the question if, and how, the religious upsurge can be interpreted as compensation for the risks, uncertainties, opaqueness and unpredictability characterizing the neoliberalization of everyday life in Southeast Asian risk societies. In so doing, the workshop will link existential concerns with a notion of 'human security from below'.

Toegekend subsidiebedrag: € 20.840 (AUS \$34.178)

Labour Migration and Trafficking: Policy Making at the Border te Kuala Lumpur (Maleisië) van 1 tot 4 augustus 2009. De organisatoren zijn Dr. Lenore Lyons (University of Wollongong), Dr. Michele Ford (University of Sydney), Professor Willem van Schendel (Universiteit van Amsterdam), en Dr. Riwanto Tirtosudarmo (Research Center for Society and Culture, Indonesian Institute of Sciences).

Korte omschrijving (in het Engels) van de workshop:

The workshop aims to document and compare migrant labour in a range of border sites in Southeast Asia. It will do so in view of the rise of the global anti-trafficking narrative and its impact on policy-making concerned with transnational migrant labour. Through the presentation of ethnographic case studies, workshop participants will explore whether, and how, the trafficking framework has influenced flows of migrants across borders; how policy-makers in sending and receiving countries attempt to regulate labour migration; and to what extent migration strategies and anti-trafficking policies have influenced the ability of migrant workers to exercise their labour rights. At a theoretical level, the workshop will develop a model for understanding the intersections between smuggling, trafficking and labour migration.

Toegekend subsidiebedrag: € 24.592 (AUS\$ 41.504)

Culture and the Nation: Arts in the shadow of Lekra 1950-1965 te houden in Jakarta (Indonesië) van 5 tot en met 7 oktober 2009. De organisatoren zijn Professor Henk Schulte Nordholt (KITLV & Universiteit van Amsterdam) en Dr. Jennifer Lindsay (ANU).

Korte omschrijving (in het Engels) van de workshop:

This research project examines Indonesia's cultural history from 1950 to 1965, when Indonesia's political links with the world and its sense of nationhood were vigorously negotiated domestically on the cultural front. A workshop on Cultural Traffic Indonesia-Abroad 1950-1965 will examine the exchange of artists, writers and ideas

between Indonesia and various countries, both within Southeast Asia and on a wider global scale, the development of cultural networks, and the ways these networks interacted with and influenced cultural expression and discourse in Indonesia. The second workshop Culture and the Nation: Arts in the shadow of Lekra 1950-1965 will focus on activities within Indonesia, opening new areas of investigation into the politicization of culture and artistic experimentation of this period.

Toegekend subsidiebedrag: € 22.500 (AUS\$ 36.780)

Op 14 mei 2009 komt een selectiecomité voor de tweede keer samen om de binnengekomen voorstellen in het kader van de tweede en laatste *call for grant applications* te beoordelen.

De ANRC heeft tevens, in de beginfase van het programma, vanuit Australië extra subsidie gekregen om twee workshops te organiseren rond het thema “International dimensions of Islam in Southeast Asia.”

De eerste workshop in dit kader werd op 4 september 2007 in Canberra georganiseerd door Dr. Greg Fealy (ANU). De titel luidde: “International dimensions of Indonesian Islam.” Hieronder volgt een samenvatting van het workshopverslag (in het Engels).

There were 22 participants including postgraduate students and representatives from five Australian Universities and two Indonesian Islamic universities. The main research priorities that emerged from the discussions were:

- 1. the need to trace the personal ‘life histories’ of Muslims who move across different streams of thought and doctrine as this illuminates broader trends in Islamic religiosity;*
- 2. the desirability of considering the contribution of Indonesian Islamic thought and practice for the wider Islamic world;*
- 3. greater attention to regional cultural and literary contexts in studying Indonesian literature; and*
- 4. the importance of studying Islamic artistic expression in Indonesia in order to explore the relative impact of foreign and domestic forces.*

The workshop also noted the need for workshop participants to make available their expertise to policy makers and government analysts, as a way of ensuring that a nuanced view of regional Islamic dynamics was informing government responses.

De tweede workshop werd op 7 en 8 juli 2008 in Leiden gehouden en was georganiseerd door Professor Martin van Bruinessen (Universiteit Utrecht). De titel luidde: “Studying Islam in Southeast Asia: state of the art and new approaches.” Hieronder volgt een samenvatting van het workshopverslag (in het Engels)

There were 25 participants including researchers and postgraduate students from four Australian, four Dutch and two Southeast Asian Universities or institutions. The aim of the workshop was to reflect critically on the current state of scholarship on Southeast Asian Islam and consider new approaches and possible collaborations to understanding Islamic politics, culture, society and law in a regional context. The workshop was divided into three broad themes: (1) governance and bureaucratic

administration of Islam; (2) transnational Islamic networks in Southeast Asia; and (3) Islam, media and performance.

Most presenters not only discussed their current research but also critiqued the existing literature on regional Islam, considering in particular methodological and epistemological shortcomings. On historical matters, various speakers remarked that the historiography of Indonesian Islam continued to be influenced by colonial assumptions and that new approaches which looked more critically at Dutch policy preoccupations were needed. Discussions on the issue of Islam and state dwelt on the contested interpretations of ideal religion-state relations, both in Indonesia and Malaysia, and the ways in which states are encroaching more extensively into the religious lives of citizens. Close attention was given to the modalities of incorporating elements of the sharia in national legislation and local regulations in both countries, with participants putting forward different interpretations of data to support arguments about the extent of the impact of Islamic law.

The transnational Islam session looked at the influence of the Muslim Brotherhood, Salafism, Hizbut Tahrir and Tablighi Jamaat as well as more liberal currents of Islamic thought in various parts of Southeast Asia. Papers analysed the reasons for the growth in popularity of these movements and need for new multi-disciplinary methodological approaches in order to illuminate different facets of the Islamist ideology and life. The final sessions considered a variety of Islamic cultural expressions in Indonesia and Malaysia, including dance and musical forms, as well as the rhetorical styles and doctrinal content of popular preaching. Presenters looked at how political, religious and commercial forces shape these popular cultural forms.

PhD Overseas Travel fellowships

In 2007 werd een *Call for Applications* uitgezet voor promovendi van Nederlandse universiteiten die zich voor hun proefschrift bezighouden met de regio Zuidoost-Azië. Zij werden in staat gesteld een beurs te bemachtigen om in Australië voor hun proefschrift veldwerk te doen, archieven of bibliotheken te bezoeken, een specifieke collegereeks te volgen of deskundigen te raadplegen.

De beurs bestaat uit een vergoeding van de reiskosten en een tegemoetkoming in de kosten van levensonderhoud. De duur van het verblijf ligt tussen een en zes maanden.

Naar aanleiding van deze *Call for Applications* zijn er aan Nederlandse kant helaas geen voorstellen ontvangen. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de oproep niet actief genoeg is geadverteerd. Voor de komende ronde zullen alle communicatiemiddelen die de ANRC tot zijn beschikking heeft, worden gebruikt.

Uitwisselingsovereenkomst

Momenteel zijn de ANU en de Universiteit Leiden bezig met het opstellen van een uitwisselingsovereenkomst voor studenten. Op basis van een dergelijke overeenkomst kunnen getalenteerde studenten een semester of een academisch jaar aan de partneruniversiteit een voor het programma relevant onderwerp bestuderen.

Lezingen

Het is het beleid van de projectcoördinatoren om bij een ANRC-gerelateerde reis van een Nederlandse wetenschapper naar Australië of een Australische wetenschapper naar Nederland, de desbetreffende persoon uit te nodigen voor het houden van een lezing in het gastland. Hiervoor worden niet alleen wetenschappers uitgenodigd, maar juist ook beleidsmedewerkers die met het onderwerp te maken hebben. Er zijn tot op heden twee lezingen gegeven:

“Islamisation in Indonesia: A Critical Analysis of Trends” door Dr. Greg Fealy (ANU) op 12 december 2007 op de Universiteit Leiden, Campus Den Haag.

Samenvatting van de lezing (in het Engels)

A common theme in recent media coverage and some academic writings is that Indonesia is undergoing rapid Islamisation and that this is making Indonesian Muslims more conservative and exclusivist, if not radical. References are made to the emergence of the terrorist organisation Jemaah Islamiyah, to the proliferation of Islamist vigilante and paramilitary groups such as FPI, AGAP and Laskar Jihad, to the implementation of sharia-derived bylaws in many districts, and to the seeming growing community intolerance of ‘deviant’ Muslim sects, such as Ahmadiyah and Wahidiyah.

This presentation will critically examine the evidence regarding Islamisation. It will draw on recent election results, public opinion surveys, and studies of trends in radical activity and local sharia-isation to argue that claims of growing Islamic militancy and conservatism are greatly exaggerated. Moreover, it will critique the media and scholarly discourse on Indonesian Islam and analyse the reasons for the popularity of this ‘radical Indonesia’ interpretation.

“Myths about mass violence: lessons from Indonesia” door Dr. Robert Cribb (ANU) op 16 april 2008 op de Universiteit Leiden, Campus Den Haag.

Samenvatting van de lezing (in het Engels)

The sudden outbreak of mass violence remains an urgent but perplexing problem in international affairs. Seemingly peaceful societies can descend suddenly into internecine conflict, suggesting deep undercurrents of conflict and hatred that need to be identified and remedied in order to forestall future violent outbreaks. Indonesia unfortunately has a rich history of mass violence. Although the targets of this violence have been sometimes ethnic, sometimes religious and sometimes political, close examination suggests that deep conflicts and hatreds have been less important in sparking mass violence than the periodic weakness of the state, the withdrawal of state protection from specific groups and the dynamics by which violence escalates. This conclusion in turn suggests, against conventional wisdom, that managing the early stages of violence is of greater importance in preventing human disaster than broader preventive measures.

PR & Communicatie

De ANRC heeft zich als doel gesteld om alle wetenschappers in Nederland die zich bezighouden met Indonesië en Zuidoost-Azië te informeren over het bestaan van het ANRC-programma en hen op de hoogte te houden van de bijbehorende activiteiten.

Hiertoe heeft de ANRC de volgende instrumenten tot haar beschikking:

Database van Nederlandse deskundigen

Dit is een lijst van circa 120 deskundigen die verbonden zijn aan Nederlandse instellingen en die zich bezighouden met de regio Zuidoost-Azië. De lijst bevat naast de namen van deze deskundigen ook hun geografische en thematische expertise.

Mailing list

De mailing list bestaat uit de emailadressen van de bovengenoemde deskundigen en de emailadressen van in totaal twintig relevante wetenschappelijke organisaties, overheidsinstellingen en *think tanks*.

Website

Het ANRC-programma heeft zijn eigen website (<http://www.aust-neth.net/>). Op deze website zijn tot nu toe de volgende rubrieken te vinden:

- Korte uitleg van de ANRC doelstellingen en de samenstelling van het management team
- Contactgegevens
- “Upcoming events”
- “Past events”
- “Successful applications Workshop rounds”
- “Successful applications PhD Travel fellowships”
- “Members of the Dutch advisory committee”
- “Annual Reports”

Bovendien beschikt de ANRC aan Nederlandse zijde ook over de (elektronische) nieuwsbrief van de Universiteit Leiden en die van de Faculteit der Geesteswetenschappen van dezelfde universiteit. ANRC persberichten worden standaard naar de persvoorlichters van de Universiteit Leiden gestuurd.

Logo

De ANRC heeft haar eigen logo dat gevoerd wordt in alle correspondentie betreffende het programma.

Artikelen in landelijke kranten

Naar aanleiding van de lezingen zijn er in twee verschillende kranten artikelen gepubliceerd over de onderwerpen van de desbetreffende lezingen:

Titel: "Geen radicalisering moslims in Indonesië"
Bron: Reformatorisch Dagblad
Datum: 2 januari 2008
Auteur: Ab Jansen
Pagina: Blz. 1 & 2

Titel: "Het is de vonk, niet het droge gras; Historicus Robert Cribb over het ontstaan van massale geweldsuitbarstingen"
Bron: NRC Handelsblad
Datum: 17 april 2008
Auteur: Dirk Vlasblom
Pagina: Blz. 9

Ondersteuning door de Australische ambassade te Nederland

De Australische ambassade te Den Haag heeft de ANRC reeds op verschillende manieren gesteund. Als eerste moet genoemd worden dat ambassadeur Stephen Brady persoonlijk was betrokken bij het opzetten van het ANRC-programma. Daarnaast is zijn ambassade zeer behulpzaam geweest bij de organisatie van de eerste ANRC-lezing te Den Haag. Tenslotte moet worden vermeld dat de Australische ambassade zowel ten behoeve van de eerste als de tweede ANRC-lezing een financiële bijdrage heeft geleverd.